

FWO-onderzoek naar penicilline-allergie

De allergie die er vaak geen is

Zo'n 10 % van de mensen denkt dat hij of zij allergisch is voor penicilline, ongeveer 1 % is het echt. De dienst allergologie zoekt uit hoe dat precies zit en hoe je het best tot een diagnose komt.

Van alle antibiotica schrijven artsen penicilline het vaakst voor. 1 op 100 personen is er echter allergisch voor, zo'n 110.000 Belgen dus. Daarmee is het een veelvoorkomende allergie, die bovendien niet zonder risico is: het is de belangrijkste oorzaak van levensbedreigende reacties op medicatie. 'De symptomen

treden ofwel binnen het uur op, ofwel een stuk later', zegt UZA-allergologe dr. Athina Van Gasse. 'Bij een onmiddellijke reactie gaat het vooral om netelroos, jeuk, zwellingen, braken, kortademigheid en zelfs bewustzijnsverlies. In geval van een laattijdige reactie is er meestal sprake van een huiduitslag die doet denken aan de uitslag bij mazelen.'

Zekere voor het onzekere

De dienst allergologie startte in september 2018 met een onderzoek naar penicilline-allergie, gefinancierd door het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek (FWO). De onderzoekers gaan onder meer na hoe vaak de allergie bij ons voorkomt en hoe je het best tot een diagnose komt. 'Het aantal mensen met een penicilline-allergie wordt sterk overschat', zegt Van Gasse. 'In het kader van ons onderzoek vragen wij aan alle patiënten op de raadpleging of ze allergisch zijn voor penicilline. Van de eerste 605 patiënten antwoordden er liefst 74 positief, wat neerkomt op 12 %. Die mensen geven we de kans om zich te laten testen.' 'Uit medische literatuur weten we dat van die groep vermoedelijk maar 1 op de 10 patiënten de allergie ook echt heeft', vult prof. dr. Vito Sabato van de dienst allergologie aan. Vanwaar die grove overschatting? 'Veel mensen dragen de stempel al sinds hun kindertijd, bijvoorbeeld omdat ze een keer huiduitslag kregen tijdens een behandeling met penicilline', legt Van Gasse uit. 'Terwijl die uitslag misschien een gevolg was van de infectie waarvoor ze de medicatie kregen. Begrijpelijk genoeg hebben veel ouders niet de reflex om daarmee naar een specialist te gaan. De huisarts schrijft daarna uit voorzorg geen penicilline meer voor.'

Die systematische overschatting van het aantal personen met penicilline-allergie is minder onschuldig dan je zou denken. Het zorgt er bijvoorbeeld voor dat velen niet

de antibiotica krijgen die voor hen het best werkt. Daardoor genezen ze minder vlot. Sabato: 'En er is ook een economische impact, aangezien die mensen daardoor soms langer in het ziekenhuis liggen. Bovendien zijn de andere soorten antibiotica een stuk duurder.'

'Door de overschatting van het aantal mensen met een penicilline-allergie krijgen velen niet de meest geschikte antibiotica.'

Provocatietest

De patiënten die deelnemen aan de studie, krijgen een huidtest en een bloedonderzoek. Ook ondergaan ze een provocatietest: daarbij worden ze op een gecontroleerde manier aan penicilline blootgesteld. 'Daarnaast voeren we een zogenaamde basofielenactivatietest uit, een gespecialiseerd bloedonderzoek waarbij we de bloedcellen in een proefbuis met het allergeen in contact brengen. We willen namelijk weten in hoeverre die test kan voorspellen of een patiënt allergisch is voor penicilline of niet. Een gewoon bloedonderzoek heeft immers een lage voorspellende waarde, maar een huid- en provocatietest nemen veel tijd in beslag en houden altijd een klein risico in. In die zin zou een basofielenactivatietest een grote

meerwaarde kunnen betekenen', licht Sabato toe.

De groep patiënten die mogelijk de allergie heeft, is erg groot. 'Net daarom is het zo belangrijk dat we op een efficiënte manier tot een betrouwbare diagnose komen', aldus Van Gasse. Ten slotte gaan de onderzoekers na in hoeverre de patiënten in kwestie ook allergisch zijn voor andere, gelijkaardige antibiotica. Daarnaar gebeurde tot dusver maar weinig gedetailleerd onderzoek. ●

Nieuw dagziekenhuis kan meer patiënten aan

De patiënten die deelnemen aan de penicillinestudie, ondergaan de onderzoeken in het nieuwe dagziekenhuis van de dienst immunologie. Dat heeft niet alleen meer licht en ruimte dan de vorige dagopname, maar ook meer capaciteit: het is uitgerust met acht behandelstoelen, vier bedden en twee kamers voor kinderen. Alle patiënten kunnen nauwkeurig worden gemonitord. 'Dankzij het nieuwe dagziekenhuis kunnen nu meer patiënten tegelijk een huid- of provocatietest (zie hoofdstuk) ondergaan. Die tests nemen immers al gauw een halve dag in beslag', zegt dr. Athina Van Gasse.